

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvas szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
Kiadók és lapfajtajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Vaday kormánybiztos ur!

Debreczen, febr. 23.

Dr Vaday Lászlót, egy kis budapesti rendőrfogalmazócskát Kristóffy tegnap kinevezte Debreczen kormánybiztosául. Biztosan tudjuk, hogy Vaday amikor kezébe vette a kinevezési okmányát, elpirult a szégyentől, s a következőket rebegte:

— A fenét! Soha sem hittem volna, hogy én ilyen nagy alak vagyok. Hanem ha már kinevezett Kristó, egyuttal királyi biztosnak is kinevezhetett volna.

A liliputi kormánybiztos, a kinek annyi tekintélye sincs Debreczenben, mint Kovács Gusztáv barátjának, Kerekes Sándor talyigásnak, hatvan csendőrt hozatott magas személye megvédelmezésére. Ugyan Vaday ur, ne izeljen. Ki az ördög bántja Önt? Tessek elhinni, hogy önnek egyedüli elensége a nagyzási hóbort, a melybe kinevezése után okvellen bele fog esni.

Egyet tanácsolunk önnek Vaday ur. És ez az, hogy ne okvetetlenkedjék, ne hívja ki a békés polgárok türelmét. Mert a milyen nevetséges operett figura ön most — ép olyan megvetett alakja lesz a társadalomnak, ha okvetetlenkedik.

Több szót ön igazán nem is érdemel.

S. B.

Gróf Csáky Kolozsváron.

A kormánybiztos ur működik.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, febr. 23.

Megirtuk lapunkban, hogy Csáky Zsigmond gróf a debreczeni csendőrség volt parancsnoka darabanti minőségben esütörtökön reggel bevonult Kolozsvárra. Hogy miként fogadták a gróf urat, arról a következő tudósítás számol be:

A kormánybiztos a vármegyeaházán.

Bevonulása után a vármegyeaházára ment a „kormánybiztos” reggel fél 9 óra tájban. Már 8 órakor egy hatalmas csapat csendőr ment előre a vármegyeaház elé Czibere István kapitány és Sejonka József hadnagy vezetése alatt. A csendőrök különben egész napon át mindig jó előre jelezték a biztos utját. Így a vármegyeaház

előtt az egész tért bekerítették s behatolva a vármegyeaházára a lépcsőházat elepték fel a lepecsételt főispáni szobáig.

Dózsa alispán kérdést intézett a csendőrhadnagyhoz, hogy az ő hívása és engedelmé nélkül hogy mertek belépni a vármegyeaházára s kinek a rendeletéből hatoltak be. A csendőrhadnagy nem tudott felelni a kérdésre, hanem telefonon megkérdezte feleletadás végett a csendőrküldeti parancsnokságot.

— Felsőbb parancs rendelt ide s mig ellenkező utasítást nem kapok, csendőreimmel együtt itt maradok, válaszolt azután az alispánnak, aki látva az erőszakot, visszatért szobájába.

A vármegyeaház környékén a csendőrök láttára hatalmas tömeg verődött minden oldalról össze.

Fél 9 óra tájban lovasrendőrök s ismét egy szakasz csendőr érkezett. A tömeget oszlatni kezdték s nemsokára a lovasrendőrök lótnak futnak jobbra-balra, mint akiknek valami fontos dolguk van. A lovas rendőrök izgatottsága nevetésre fakasztja a nézőket, a mikor egyszerre a Redout felől a huszárok hosszú sora bontakozik ki a napfényben, közrefogva a nyitott kocsiban ülő „kormánybiztos”. Mellette ül a kocsiban Schwendewein Alajos belügyminiszteri számtiszt. A huszárok csapatát az 51-es gyalogezred kirendeltsége zárta be. Ugy körülvettette magát egyveres erővel a bátor daliás katona ember, hogy még egy egér sem férhetett közelébe s ha még hozzávesszük, hogy ezer lépésre eltakarítottak előle, mellőle, hátulról minden élő lelket, hát bizony nem volt mitől tartania.

De mégis. Mielőtt a kocsiról a vármegyeaház előtt leszállott volna a rengeteg katonaság, huszárság feje fölött egy kődarab repült a biztos kocsija felé. De ezélt tévesztett és a ház falához esapódott. Nosza egy percz alatt vágattak jobbra-balra a huszárok, hátuk megett a mindütt ott lógó lovasrendőrök Szőke felügyelőjükkel élükön, mely tulbuzgóság megint az ablakból kitekintő hölgyeknek szolgált olesó mulatságnak.

A tisztviselők előtt.

Izgatottan várták a folyosókon a vármegyei tisztviselők azt az urat, a ki ily szolgálai szerepre vállalkozott.

Izgatott hangulatban várták Csákyt, a ki hatalmas kíséretével, melyben volt többek között egy fegyver kovács inas is, felment a lépcsőkön s egyenesen az alispán irodájába tartott.

Dózsa Endre, mint a régi jóismerősét baráti üdvözlettel fogadta s első szavai többek között ezek voltak hozzá.

— Kérlek szépen és a csendőroket rendeld ki a vármegyeaházáról.

— Szívesen, válaszolta s oda fordult Ignác István főispáni titkárhoz:

— Kérlek aláson, mond meg a csendőrök parancsnokának, hogy vonuljanak ki és csak annyi maradjon, mennyi az ajtókat őrizze.

Ignác István felszólítására a csendőrök eltávoztak. A kormánybiztos kijelentette, hogy ő semmiféle politikai dologba nem avatkozik bele, csak a rendeleteket s a törvényt kívánja szigoruan betartani.

— Küldetésem törvényes.

Az 1886. évi 21. t.-cz, 4-ik §-a értelmében lettem kiküldve vizsgálatok eszközzésére. S nagyon természetes, ezzel egyidejüleg a rendeleteket is betartom.

Ezek voltak szószeriuti szavai — majd így folytatta, vastag humorral a diszkurzust.

— Nem ettem meg senkit és nem is fogok bántani senkit. Csak aztán engem se bántsanak, mert mindent összetöreték.

Ezután pedig felemlitette, hogy fegyverkovácsot hozott magával és felnyitattni akarja a főispáni irodát.

— A vármegyei törvényhatósági bizottság három tagja pecsételte le a főispáni irodát. Feltöretheted, mert karhatalommal rendelkezel, de nekem kötelességem tiltakozó szavam felemleni s felebbvalóim törvényes álláspontját megvédeni.

— Jól van. Akkor hát most nem nyitatom fel a te kedvéért, hanem előbb meg kérdem a minisztert ebben az ügyben. A főispántól a Csizsár Gyula főjegyző irodájába ment át a kormánybiztos, a hol szószerint a következőképp mutatkozott be:

— Szimpathiát akarok az én nem szimpathikus kiküldetésemre kierőszakolni.

Czigarettázás közben kijelentette, hogy csak magán viziteket végez egy napig s csak azután fog hozzá hivatalos kiküldetéséhez.

A vármegyéről a katonai térparancsnoksághoz vonultak ugyanazzal a népszerű metodussal, mint azelőtt.

A térparancsnokságnál.

Csáki ur semmiképpen sem tud szabadulni a katonai egyenruha hatása alól. Még ma is érzi a a csendőrszázadosi fesszes zubbonyt, még ma is katona embernek érzi magát. Hogy őt a „civil” bagázs megrendszabályozására küldték ki Kolozsvárra, ez Csáky urra nézve csak másodrendű kérdésnek látszik. Fő az, hogy a reglament előírása szerint a katonatiszt, ha huzamosabb idejű tartózkodásra megy egy városba a térparancsnokságnál kell jelentkeznie. Ez a rendelkezés a csendőrségre is kiterjed, mi természetesebb dolog tehát, hogy a Csáky ur első vizitje a katonai térparancsnokságnak szólott.

Építkezés miatt teljesen feloszlik

Mentze Henrik

ujdonságok áruháza
Piacz- és Szt.-Anna-utca sarkán.

A raktáron lévő áruk beszerzési áron alul adatk el.

Az utcákon már a kora reggeli órákban fellállított rendőrkordon jelezte, a kormánybiztos utirányát. Az Emke-tér nyugati oldalát s az új színház és az új igazságügyi palota közötti utvonulat már kilencz órakor elzárta a felállított rendőrkordon s ez időtől kezdve még gyalogszerrel is csak zaklatással lehetett közlekedni.

A térparancsnokság Emke tér 3. sz. alatti iroda helyisége előtt felállított esendőrszakasz jelezte, hogy a kormánybiztos itt szándékozik az első látogatást tenni.

Kevéssel 10 óra után rendkívül komikus látvány vonta magára a nagyszámu esend és rendőri assistencia kivonulására figyelmessé lett s lassankint csoportosulni kezdő polgárok figyelmét. A 24. számú két lovas bérkoszin érkezett Csáky Zsigmond kormánybiztos, Haday Endre rendőrkapitány jobbán egy csapat lovasrendőrtől körülvéve s két szakasz huszárságtól kísérve.

Félve, aggódva tekintett körül a szuronyerdő közepette Csáky Zsigmond s leszállva a kocsirol, a térparancsnokság kapuján bement.

Közben a rendőri kordon, az összes alkapitány és fogalmazók vezetése mellett teljesen elzárta az utat az igazságügyi palotáig, hol újabb esendőrszakasz foglalt helyet a királyi tábla bejáratától balra helyezkedvén el.

A kir itélőtáblán.

A kormánybiztos nem sokáig időzött a térparancsnokságnál, megtette a hivatalos jelentkezést s kocsin áthajtatott az igazságügyi palotához.

Még egy incidens.

Mielőtt a kormánybiztos a királyi tábla épületéhez érkezett volna, a rendőrség és a esendőség nagy utcatakartást rendezett, polgárembert a közelben nem engedtek.

Két ügyvédjelölt, a kir. táblán lévén dolguk, az ajta felé közeledtek.

Adi Endre verskötetéről.

Egyéniség. Erős és vad. Lélek. Szertelen és szilaj. Rajongani kell érte, vagy mérhetetlenül gyűlölni. Középut nincsen. Kivülről kell megtanulni minden sorát, vagy tűzbe vetni a versét. Langyos szavakkal nem lehet beszélni róla. Mert Adi Endre nagy ember, rajongj érte, vagy szidd le a sárga földig — jámbor ember-társam — az nekem mindegy. Kis emberekért nem szoktunk rajongani és kis embereket nem szoktunk nagyon gyűlölni.

Adi Endrének új könyve jelent meg. Uj versek a címe. Olyan esemény ez, felebarátaim, hogy az unokáink pontosan fogják tudni, hogy 1904. volt a nevezetes esztendő. Ti nem, felebarátaim, mert ti vakok vagytok és Adi Endre a látók költője. Meglehet, hogy ti engem ezért a kijelentésemért ki fogtok nevetni, de ez engem nem gátol meg semmiben. Sőt nem is veszem rossz néven. Ma nem is lehet ezt, mert ma a felekisáncok és a prémjőzsefek büntetlenül nyávognak. Ma, amikor a himek és nőstények együtt bögik a szerelem keserveit gyalázatos — közönségesen, én nem haragudhatom rátok felebarátaim. És különben is, ti vagytok a szülei azoknak, akik új ígére és új dalra fognak születni.

Szeretnék politizálni, mert az Adi Endre verseit olvastam. A magyar ugar

Egy esendőr megszólította őket:

— Az urak ide tartoznak?

— Igen — felelték.

— Akkor tessék bemenni az épületbe, mert itt senkinek sem szabad tartózkodni — mondá a esendőr, mire mindkét ügyvédjelölt bement a királyi táblára.

Alig hogy a két ügyvédjelölt a kapun bement s a tárgyalások sorrendjét nézegette, megérkezett Csáky Zsigmond kormánybiztos, a főkapitány, Csoma rendőrkapitány s mintegy 10—12 esendőrtől kísérve.

A kormánybiztos — aki különben állandóan inzultálja kalapja leemelgetésével a hazafias érzésű polgárokat, itt is tüntetően emelte kalapját a két ügyvédjelölt előtt, kik néma megvetéssel tekintettek Csákyra.

Az egyik ügyvédjelölt dr. Gabányi Imre nem tudván szó nélkül hagyni azt a merényletet, melyet a rendfentartás címen a független magyar bíróság ellen intéztetett a kormánybiztos azzal, hogy szuronyos esendőrökkel szállotta meg az igazságügyi palotát, sőt szuronyos esendőrökkel vonult be maga is a kir. tábla folyosójára, keservesen kifakadt:

— Hát ez még sem járja, hogy az igazságügyi palotába esendőrökkel rotnak be. Az elnök ur ó méltósága bizonyára nem fogja ezt szó nélkül hagyni! Mint a sebzett vad, vérben forgó szemekkel fordult vissza a kormánybiztos e szavak hallatára s nyersen rákiáltott Gabányi dr.-ra.

— Kicsoda az ur, hogy így mer beszélni?

— Ahhoz az urnak semmi köze — felelt nyugodtan Gabányi dr.

Ekkor a közelben álló Csoma kapitányhoz fordult a kormánybiztos:

— Kicsoda ez az ember?

— Azok az urak engem jól ismernek

— szökött Gabányi dr.

Erre Csáky még dühösebben kiabált:

— Kicsoda az ur s mit keres itt! Azonnal mondja meg

költője belemarkolt az én magyar lelkembe. És nekem igazságom van, amikor az én magyar népemet meg akarom védelmezni és Ady Endrének is igazsága van. Ez a legfájdalmasabb: mikor mind a két félnek igazsága van.

Ady Endre a kiválasztottak költője Vates, akit elért a vatesek tragédiája, hogy látják a jövőndőt. Ez a kötet vers tüzes lehellete a forró jövőndőnek. A jövő emberei közül pedig csak kevesen születtek meg. De vannak már. Ezek azok, a kik megtudják érteni Ady Endrét. Akik be tudnak látni a lelkébe.

Kevesen vannak azok. Mert azoknak nagyon intelligens lelkeknek kell lenniök. A közönséges ember ne merje elolvasni az Ady Endre verseit. Mert az neki még reg. Ady Endre arisztokrata és a esőseleknék nem ír. Király ő, aki csak nemes emberrel fog kezét. Főnséges egy érzés lehet: csak nemes emberekkel beszélni. Tudni, hogy aki megérti őt, az a rajongói közé számítódik. Érezni a saját maga nagyságát és ebben a tudatban nézni a nyávogó banda szánalmas vergődését.

Gyönyörűséggel olvasom, hogy kapalózik a nyoszörgő banda, a névtelen tömeg az óriás, az egyéniség ellen. A jövőndő főnséges dalnokát azonban nem lehet meggyalázni. Föl sem ér hozzá a szitok. Olyan magasan áll a többiek fölötte, hogy a mucsai beszédeken csak nevetni lehet. Ki törődik azzal, hogy a Mu-

— Én dr. Gabányi Imre ügyvédjelölt vagyok — szólott határozottan Gabányi dr. — s a királyi itélőtáblán van hivatalos dolgom!

— Vezessék ki azonnal ezt az embert — adta a parancsot a kormánybiztos a körülálló esendőröknek, kik egyelőre mozdulatlanul maradtak.

— Hallották a parancsot — kiáltotta dühösen Csáky — azonnal vezessék ki ezt az embert innen!

S két esendőr erre kivezette Gabányi drt. az igazságügyi palotából.

A bűnvádi feljelentés pedig ma már bemegy a királyi törvényszékhez Csáky ellen és pedig személyes szabadság megsértése címén.

Ezután Fekete Gábor kir. táblai elnöknel és Rudnyánszky Béla báró törvényszéki elnöknel tett „privát” látogatást a kormánybiztos. A látogatások alig 5—10 percig tartottak.

Roham kis gyermekek ellen.

A kormánybiztos kijöve az igazságügyi palotából, ismét kocsirola ült, hogy a városházára menjen. Alig hogy a komikus menet elindult, az Emke-park sarkán ismét sajnálatos incidens történt.

A fényes egyenruha ugyanis megállásra kényszerítette az iskolából hazafelé igyekvő kis gyerekeket s bámészkodva nézték a mulatságos, tarka népet.

Az egyik kis iskolás fiu a kormánybiztos elvonulásával el kiáltotta vékony hangján!

— Abezug!

A szuronyok fényében sűtkérező kormánybiztos erre megállította kocsirolát s intett a huszár szakasz parancsnokának, hogy lovagoltasson közibe a gyerekeknek.

A huszár kapitány látva, hogy csak gyerekekről van szó, késedelmezett a parancs kiadásával.

— Aber ich will Ordnung! — kiáltotta ismét a kormánybiztos.

A huszárkapitány elkeseredve adta ki a parancsot:

— Kerteuch! Attack! S a két szá-

csán, Kutya-Bagason vagy Pozsonyban mi a véleménye egy-egy tisztelt névtelen urnak Ady Endréről. Az volna csak a megfordított világ, ha ezek a korlátolt eszű, kiesike alakok nem üvöltöznének a hatalmas óriás felé.

Én nem bírálok az Ady Endre verseit, pedig nekem jogom van hozzá, mert én látom Ady Endrét. De nem tudok kegyetlenebb dolgot, mint lírai verseket bírálni. Nekem meg van az Ady Endre verseiről a magam véleménye: kimondhatatlan soha még nem éreztem érzés az. Talán két szóban is ki lehet fejezni azt, a mit az Ady Endre verseinek olvasásakor éreztem. Ujjongó fájdalmat.

Hiába magyarázom, hiába bírálnám ezt a könyvet, nem értenék meg az írsomat. Ady Endrét kell olvasni. A ki nem ismeri, a ki nem látja Ady Endrét, az az egyetlen sor bírálatot sem ért meg róla.

És kevesen vannak, a kik őt látják. De már vannak. Mert jön, jön a hajnal. Az új versek bámulói szaporodnak. Már vagyunk egy páran a nagy és új versek rajongói. Mi látjuk a hajnal pirkadását. Mi érezzük az új művészet lehelletét. Mi látjuk az új színek vibrálását. Mert mi, a nagy és új versek rajongói, kiváltságos emberek vagyunk. Mi látjuk Ady Endrét, a ki egy az új művészet uttörői közül. És végtelenül büszkék is vagyunk, mi egy páran. Mert Ady Endre nekünk ír. Csak nekünk.

H. B. Gy.

kasz huszár közé lovagolt az ártatlan kis gyerekeknek, kik kiáltozva rémülten menekültek az Emke-téri parkba, bár közülük többet elgázoltak a huszárok.

Dicséretként jegyezzük ide, hogy a tisztek nem vettek részt az ártatlan gyerekek ellen rendelt támadásban.

A városházán.

A városháza elé kivonult hadsereg jelezte, hogy oda is el fog látogatni a „kormánybiztos.” Tényleg fél 12 óra felé vágtatva érkeztek a huszárok, utána a 24. számú bérkocsi, a melyben ült Csáky és a főkapitány. Az utolsó vizitre indultak. A mint lelépett a kocsi, a kormánybiztos a tömeg felé leemelte a czilinderét. Erre a provokálásra egy hatalmas abezug hallatszott.

Abban a pillanatban intett a kezével és a huszárok mint betanított jelre, neki vágtattak a tömegnek.

Nagy kavardás támadt erre. Három huszár leesett a lováról; a békésen áru- gató kofák sivitostak és menekült ki merre tudott.

A „kormánybiztos” és a mi derék fő kapitányunk elégedett, diadalmas tekintet- vetett az utoza népére és siettek fel a polgármesterhez. Az előszobában Hadady Endre lesegítette a kabátját s így ment be a polgármesterhez, a ki a bemutatkozás után nyomban kijelentette, hogy sérelem történt, mert tudta és beleegyezése nélkül, csendőrök lepték el a tanácsház udvarát.

A „kormánybiztos” kijelentette, hogy az iránt nem ő intézkedett és elégtételt ad. Ezután elbeszélte, hogy miért jött: nem akar semmit csak vizsgálni. De hogy mi van itt vizsgálni való, azt senki sem tudja.

Alig tíz percnyi ott időzés után távozott. Kocsiba ült a főkapitánnyal s kiadta ott a rendeletet, hogy a katonák elvonulhatnak.

Amint a kocsija megindult, irtózatossá fűtődött, abezugolás kísérte, de akkor nem volt bátorsága a huszárokat elrendelni a kocsija mellől a közönség szétosztatására, mert becses személye maradt volna őrizetlenül.

A „kormánybiztos” ezután „szállá- sára” hajtattott, amelynek pincéjében egy egész sereg 62 es bakát helyeztek el.

Ezek a bakák éjszakára is ott maradtak és délután hazafias dalokat énekeltek.

Ebéd.

A „kormánybiztos” miután látta, hogy az ördög se akarja bántani és miután itt a szárazföldön sikeresen eljátszotta Rosz desztvenszky és a hulló halászok szerepét, a New York szálló éttermébe ment ebédelni és mint a pincérek mondják, nagyon jól és éppen úgy, mint más ember beebédelte. A kávéházba azonban már nem jött át pikolozni. Pedig ott is várták . . .

A lakáson.

Csáky gróf „kormánybiztos” a Költő utcában levő csendőrkerületi parancsnokságnál lett elszállásolva.

Mint értesülünk, ez a szállása csak ideiglenes. Mert Feilitzsch Arthur báró jóvoltából az Emke-téri erdészeti palotában fognak számára lakást berendezni.

Itt említjük meg, hogy tegnap délelőtt egy főhadnagy jelent meg Gaál és Molnár butorkereskedőnél és kérdezősködött, hogy van-e szép garcon lakásra való butorberendezés.

— Kinek a számára kell és mennyi időre.

— Azt nem tudom kinek kell, én csak megbízatást teljesítek bizonytalan időre.

A butorkereskedő megígérte, hogy

utánna néz a raktárban. A tiszt mielőtt el- távozott volna, hozzáfűzte még, hogy a pénz nem számít, csak minél fényesebb legyen. Délután egy őrmester ment el a czéghöz a számláért. Akinek a tulajdonos kijelentette, hogy kormánybiztos számára nincs butora semmi áron.

Vaday László kormánybiztos.

Szuronyos világ Debreczenben.

Rendőrfogalmazóból méltóságos úr!

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, febr. 23.

Nagy titokban, úgy hogy senki se sejtette, senki sem tudott róla, ma váratlanul megkapta Debreczen város és Hajdu- megye is a kormánybiztosát.

Kristóffy Bodával való kísérletezése nagyszerűen bevált és így kormánybizto- sokkal látta el a belügynök egész Magyar- országot. Nincs többé szükség a kombi- nációra, hogy ki lesz Debreczen szuronyos világának a pasája, meg van már tekin- tetes Vaday László rendőrfogalmazó, ugyis mint rendőrkapitány személyében.

Boda Dezső telepítette ide, hogy a viszonyokat megismerhesse és miután a suttymban való elhelyezkedés és szima- tolódzás sikerült, Kristóffy hamarosan a markában nyomta az ives papírt, a melyen az áll, hogy tejhatalmu kormány- biztossá kinevezi Vaday Lászlót.

Vaday, mint néhány nappal ezelőtt megírtuk, Budapestre utazott. Ez az útja függött össze a kormánybiztosi kineve- zéssel.

Vaday jelentést tett itt tartózkodá- sának tapasztalatairól Kristóffynak és mi- után a belügynök belátta, hogy Vaday jól érti a dolgot, sok benne a sikk, kellő képen alkalmazkodik a szimat és logika rendszeréhez, egy kettőre megkapta a ki- nevezést.

A kinevezési okmányával zsebében érkezett meg Debreczenbe még tegnap este Vaday László kormánybiztos. Titok- ban tartotta a dolgot ma délelőttig s talán nem is tudott volna róla senki, ha véletlenül ma sürgönyöket és leveleket ily ezimen ne kapott volna:

— Vaday László kormánybiztos urnak . . .

Mikor ily módon látta, hogy titka ki- derült, értesítette Kovács József polgár- mestert és Wessprémy Zoltán főjegyzőt, hogy Debreczen és Hajdumegye kormány- biztosává kinevezetett. Egyben kinevezési okmányát is mellékelte.

A kinevezés, melynek okmányát alább közöljük, a közbiztonság fenntartásának biztosítására történt.

Vaday László a rendőrfőkapitányi hi- vatalból fogja az ügyeket intézni. Nehogy az élete veszélyben forogjon, 60 csendőrt rendelt ki személyének őrzetére.

Természetesen, hogy mit fog tenni a jövőben Vaday, azt még nem lehet tudni, annyi azonban bizonyos, hogy politikai gyűlések megtartását a szuronyokkal fogja meggátolni.

Debreczen város országos képviselői valószínűleg vasárnap érkeznek hozzánk, hogy a változott politikai helyzetről tájé- koztassák a választó közönséget.

Vaday László mint teljhatalmu kor- mánybiztos kétségtelenül szét fogja verni a beszámoló közönséget, hiszen ezt meg kell tennie, mert erre vállalkozott.

Egyébként Vaday kinevezése így szól:

1494 szám.

cu.

Saját kezébe.

(Nyomatott irás.)

Tekintetes Uraságot Debreczen sz. királyi város területére nézve a közrend és közbiztonság fenntartásának biztosítása érdekében szükséges mindennemű intéz- kedés megtételével kormánybiztosi minő- ségben megbízom s felhatalmazom, hogy szükség esetén karhatalmat vehessen igénybe s a felett rendelkezék.

Miről oly hozzáadással értesítem, hogy az illetékes cs. és kir. hadtesparancs- nokságot értesítse.

Budapest, 1906. február hó.

Hajduvármegye szint valli.

Rendkívüli közgyűlés a megyén.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 22.

Hajduvármegye 45-ös jóléti bi- zottsága, mint ezt megírtuk, legutóbbi ülésen azt határozta el, hogy a megye eddig szigorú ellenállásából enged, a tisztviselőket az ellenállás végrehajtá- sából kivonja, az önkéntes adók el- fogadását és az önkéntes ujonczok elő- állítását javasolni fogja a megye köz- gyűlésének. Egyben megkeresték Wess- prémy Zoltán alispán helyettét, hogy a rendkívüli megyei közgyűlés össze- hívására a szükséges lépéseket tegye meg. Wessprémy Zoltán a jóléti bizottság kívánságának engedve, a rendkívüli közgyűlést márczius hó el- sejére összehívta.

Nagy nap lesz ez a kuruczságá- ról híres Hajduvármegye történetében. Ez lesz az a nap, amikor meghajlik az abszolutiztikus hatalom előtt vagy pedig hazafiasságából mit sem en- gedve tovább fog küzdeni a küzdők sorába. Ismerve Hajduvármegye tör- vénnyhatósági bizottságának hazafias tagjait, erős a hitünk, hogy nem ret- ten vissza az önkényeskedéstől, a csá- szári patenssel dolgozó kormánytól és a nagy Bocskai emlékéhez hűen ki fog tartani a küzdők tömör sorában.

Mert abban az időben, amikor az abszolutizmus gyalázatos eszközeivel még Oroszországban is csődöt mon- dott a hatalmaskodás, nevetséges volna azt hinni, hogy egy modern államban, ahol szabadság szerető nép él, ahol alkotmányos élet uralkodott annyi év- tized óta, boldogulni lehetne e a szu- rony hatalmával. Hisszük és reméljük hogy Hajduvármegye hazafias közgyü- lése méltó lesz őseihez, régi kurucz- ságához, hű marad előbbi hazafias ha- tározataihoz és nem fog a hatalom tör- vénytelen rendelkezései előtt megha- jolni. Majd meglátjuk.

A főváros befizeti az adókat.

Az erőszak eredménye.

Dolgoznak a szuronyok.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, feb. 23.

Az abszolutiztikus rendszer még teljes súlyával nem nehezedett a nem- zetre, de a kormány terveiből kétség- telenül a legnagyobb rosszindulat, fék- telen erőszak tetszik ki. Az ország kü-

lönös érdeklődéssel néz a főváros elé, a hol Rudnay királyi biztosnak kegyetlenkedő működése kezdődik meg.

A mai eseményekről részletes tudósításunk a következő:

A fővárosi tanács tegnapi határozatát, a takarékpénztári könyvek visszavétele dolgában már végrehajtották. Ma reggel Dinga Árpád pénztári tisztelet egy hivatalos közlés kíséretében kiküldték a kir. törvényszékhez; magával vitte az átvételre jogosító főpénztári meghatalmazást a törvényszéknek az értékek kiutalására vonatkozó végzés egy példányával és készpénzben lefizette a 13.131 korona 52 fill. tevő megőrzési díjat, mire a letétpénztár neki a hat takarékpénztári könyvecskéből álló letétet kiszolgáltatta.

Az ily módon visszavett takarékpénztári könyveket, melyek összesen 5.241.132 korona 08 fillért képviselnek, 4 pénztártiszti hivatalos közlés kíséretében a délelőtti folyamán elvitte az illető pénztárvezetőkhez, ahol az egyes könyvecskére betéti összegeket és az azok után járó kamatokat felveszik. Ha az idő fizikailag lehetővé teszi, a pénztár még ma beszolgáltatják az állampénztárba, ha pedig — mert az állampénztárnál korábban van zárlat — ez ma már nem volna kivihető, akkor a pénz átadása holnapra marad. Ezzel azután a tanács a királyi biztos rendelkezésének megfelelt.

A mai délelőtti folyamán megjelentek a fővárosnál Heltai Ferencz, Baracs Márczell és Vázsonyi Vilmos. Valamivel később érkezett Márkus főpolgármester. Hosszasabb ideig tanácskozott a nevezett urakkal, Nyilván a főváros holnapi közgyűléséről volt szó, de hogy mit beszéltek egymással, arról nem nyilatkoztak.

Az újonnan felállított ügyészi osztály, úgy látszik, teljesen hivatása magaslatán áll. Tegnapelőtti nyolcz lapot koboztatott el királysértés és lázítás miatt s ma a Pesti Hírlap „A négyszáz év” című vezércikkéből olvasott ki a király személyére sértő tendenciát. Az ügyészség indítványára a soros vizsgálóbíró elrendelte a lap lefoglalását. A vizsgálóbíró végzésének a rendőrség emberei kora hajnalban eleget tettek. Lefoglalták a nyomdában és kiadóhivatalban talált összes lap-példányokat és elkobozták a nyomáshoz szükséges lemezeket is.

Színház.

Heti műsor.

Szombat Gül baba. (A)
Vasárnap d. u. Aranyvirág operette.
Vasárnap este Gül baba operette.
Hétfő Loute vigjáték. (B)
Kedd Gül baba operette. (C)
Szerda Ember tragédiája dráma. (A)
Csütörtök Baccarat színmű ujdonság bérletiszünet.
Péntek Gül baba operette. (B)
Szombat Hunyadi László opera. (C)
Vasárnap d. u. Csöppség vigjáték.
Vasárnap este Forgószél kisasszony énekes bohózat ujdonság.

Gül-baba. Martos és Huszka nagy sikert aratott operettjének a Gül-babának ma lesz a bemutató előadása. A színtár

sulat operett személyzete lázasan készül a bemutatóra. Az előadás sikerét nagyban fogja elősegíteni a fényes kiállítás.

Aranyvirág. Vasárnap délután Huszka bájos operettje, az Aranyvirág kerül színre.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó : d. e. 5—12 d. u. 2 ó. Éjjeli 3 ó
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47. sz.

— **Debreczen királyi biztost kap.** Kétségtelen immár, hogy Debreczennek és Hajdumegyének közigazgatására a kormány királyi biztost rendel ki. Erre vall Vaday Lászlónak kormánybiztosi kinevezése, a kit csupán a közrend és a karhatalommal való elbánással bizott meg Kristóffy. Hogy ki lesz a királyi biztos, azt még nem tudni, de mint jó forrásból értesülünk, igen rövid idő alatt kinevezi az osztrák császár és megkezdi a város autonómiájában is abszolutisztikus működését.

— **Katonaság és csendőrség mindenfele.** nemrégiben még alkotmányos, törvény és igazság alapján álló Magyarország az orosz kancsuka közönséges rendőr államává süllyedt. Fejérványék ugyancsak megcsinálták a dolgukat. Várost, falut, pusztát megraktak csendőséggel, katonasággal, éppen úgy, mintha forradalmi lázban égne az ország népe. Hajdumegyének és Debreczennek is kijutott ismét a csendőrségből és katonaságból. Ma este 90 csendőrt összpontosítottak a városban, míg a megyébe katonákat küldtek szét. Szoboszlóra egy század gyalogság és 1 század lovasság vonult ki. A környékben a csendőrök létszámát szaporították.

— **A jóléti bizottság ülése.** Debreczen város jóléti bizottsága ma este Szabó Kálmán országos képviselő elnöke alatt ismét ülést tartott. Három óra hosszat foglalkozott a bizottság az új helyzettel, továbbá Vaday László kormánybiztosi kinevezésével. Az ülésről, melynek lefolyását titokban tartják, kommunikét nem adnak ki, de úgy értesültünk, hogy a bizottság határozat nélkül oszlott szét és holnap ismét ülésre fog összeülni.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Orosz Mihály felsővisói járásbíró-sági aljegyzőt a debreczeni kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be.

— **A gyülekezési jog szabályozása.** A belügyminiszter azon rendelkezése, amely a gyülekezési jog szabályozására vonatkozik, sok találgatásra adott alkalmat még a csendőrség körében is. A debreczeni csendőrség kérdést is intézett a budapesti kerületi parancsnoksághoz, ahonnan azt a feleletet kapta, hogy a korlátozás csak a szabad ég alatt tartott gyűlésekre vonatkozik.

— **A debreczeni kereskedelmi oszlopok mai művészestélyének** illusztris vendége Szamossi Elza az esti gyorsvonnattal érkezik, a kiváló művésznőt a vonatonál az elnökség fogadja. Szamossi

Elza, kinek énekszámait Lichtenberger Emil a m. kir. Operaház karmestere kíséri, a legújabb műsorral vesz részt az estélyen. A kiváló művésznőn kívül a vígjátéki bizottságnak sikerült a közreműködésre megnyerni Jeszenszky Csáder Irént a debreczeni színház tagját és Darvas Alice urleányt. Az estélyen Rácz Károly és fia zenekara játszik,

— **A csendőrség új vezetője.** A debreczeni csendőrség vezetését Goreczky Vilmos csendőrfőhadnagy vette át.

— **Ujabb huszonöt kivándorló.** Sajnálatosan kell konstatálnunk, hogy Hajdúvármegye derék munkásai naponként mondanak bucsut magyarszágnak, régi tűzhelyüknek és hajóra szállanak, hogy az újvilágban próbálják meg szerencsésüket. Ujabbán ismét 25 ember hagyta el Hajdúvármegyét. Ez évi kivándorlók száma már 75-re szaporodott.

— **Előléptetett csendőrmester.** Bodnár András csendőrmestert Bihar honvédelmiügyi miniszter járás őrmesterré nevezte ki.

— **A vigestélyek,** melyek hétfőn kedden délután 5 órakor tartatnak meg, egy ugyanazon műsorral a „Bika” disztermében igen érdekesnek ígérkeznek. Tréfás szavallatok s kuplék, táncok, vig felolvasás, búvészet stb. tarkítják az érdekes programot, mely holnapi számunkban fogunk teljes egészében leközzölni. Itt óhajtjuk azonban olvasóink szives tudomására hozni, hogy az előjegyzett jegyek csupán vasárnap délig tartatnak fenn, az addig ki nem váltottak más jelentkezőknek fognak eladatni. Ajánlatos tehát a fentartott jegyek mielőbbi kiváltása, mert az érdekes műsor folytán az érdeklődés is óriási.

— **Félholtan huzzák ki a fa alól.** Tóth János felsőjózsi lakos kint a nagyerdőn több társával favágással foglalatzkodott, amikor egy hatalmas fa irtózatos robajjal eldőlt és Tóth Jánost maga alá temette. A szerencsétlen embernek összetört a ballába és a fájdalom miatt pedig azonnal elveszítette eszméletét. Félholtan vették ki a hatalmas fa alól és beszállították a kórházba. Itt ápolás alá vették. Állapota rendkívül súlyos. Az orvosi vélemény szerint Tóth János bal lába teljesen összezsuzódott és felépüléséhez pár hónap szükséges. A szerencsétlenség ügyében Hoffmann vizsgálóbíró megindította a bűnügyi vizsgálatot.

— **Nincs színlap.** A közönség köréből vesszük azt a panaszt, hogy a színgazgató nem elég figyelmes a közönséggel szemben. Megnyilvánul az abban is, hogy az egész piacon nincsen színlap kiragasztva, holott a mult évadban mindenhol ahová csak nézett az ember, találhatott színlapot. Különös feltűnő, hogy a piacon lévő oszlopokon nem lehet meglátni, hogy mit játszanak a színházban. Ugylátszik a színlap kiragasztók nem teljesítik e tekintetben Zilahy kívánságát. Felhívjuk erre a körülményre a titkár figyelmét, utasítaná az illetőket pontosabb, különösen a piaci oszlopokra való kiragasztásra.

— **Szélhámós vigécs.** Napokkal ezelőtt megirtuk, hogy egy ismeretlen, jó kinézésű ember meglátogatja a kereskedőket és ott megrendelések téve, azokat ala-

Elegáns, modern
üzlethelyiség
a főutca legjobb pontján

modern nagy kirakatokkal, portáléval
azonnal kiadó.
Értekezhetni

Horovitz Zsigmond
papíruzetében
Piac utca 12. (Stouczinger ház.)

posan becsapja. Legújabbán Rossu Anna Bethlen-utczai szatócs járta meg vele. Beállított ugyanis hozzá és ott magát valamelyik előkelő fővárosi kereskedő czég utazójának bemutatván, a nála levő kis utazótáskájából mintákat vett elő és miután Rossu Anna a megvételre ajánlott fűszerárucikkék közül több fajtát úgy minőségénél, mint előnyös áránál fogva megvételre érdemesnek talált, a vigécznél nagyobb szerű megrendeléseket eszközölt. Eközben utazónk hamisítatlan mokka kávéjét is kínált mesés olosó árban rögtöni meg- és átvételre. Rossuné alkuba bocsájt között a vigéczel és sikerült neki 32 kilogram kávéát kilogramonként 1 korona 80 fillérnyi árban — azonnali átvétel mellett — megvásárolnia. Miután Rossuné a kávéát átvette és 51 korona és 20 fillér összegében kifizette, vigéczünk elegáns főhajtással, amelyben az elégtelenség kifejezése ült, — távozott. Az áruk meg is jöttek, de nagy volt a meglepetése Rossu Annának, amikor a zsákokban minden más volt, csak a rendelt áru nem. A rendőrség nyomoz.

— **Halál a vonaton.** Az éjjel Nyiregyháza felől érkező személyvonat utasai szomorú tragédiának voltak tanui. Egy uriasszonynak öltözött, középkorú nő hirtelen rosszul lett és azonnal meghalt. A rendőrség a meghalt asszonyt kiszállította a közközházba. Az éjjel a személyazonossága is megállapított. Koppányi Andrásné előbb debreczeni utóbb csapi lakos volt.

— **A munkások ellen.** Fritsch Károly helybeli fűszerkereskedő összeütközésbe jött a kereskedelmi alkalmazottak egyesületével, arról ugyanis lenézőleg nyilatkozott. Az egyesület vezetői erről értesültek és Fritsch Károly bojkotálására egy plakátot bocsátottak ki. Fritsch emiatt boszankodván a kereskedelmi alkalmazottak egyesületének pár tagját bepanaszolta a rendőrségen, akiket még azzal is vádol, hogy megfenyegették.

— **Meghaltak.** A tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: Kádár Eszter ev. ref. 21 éves, Novossát Sándor r. k. 5 napos. Lakatos Ferencz ev. ref. 5 hónapos. Ivos János gör, kath. 7 hónapos.

— **Tolvaj a kamarában.** Jámbor Lajosné Morgó utca 13. sz. a lakosnő kellemetlen felfedezésre jutott, tegnap kamarájából több tyuk, egy zsák liszt és korpa veszett el. Hogy kilophatta azt onnan el, nem tudja. A rendőrség a vizsgálatot megindították.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Takarékos és Hitelszövetkezet Részvénytársaság közgyűlése a Siketnémák intézete részére 50 korona adományt szavazván meg, azt az igazgatóság útján megkaptam s hálás köszönetemet nyilvánítom. Oláh Károly tanácsnok.

— **A debreczeni kölcsönös segélyező egyesület mint szövetkezet közgyűlése** f. hó 25-én vasárnap délelőtt 10 órakor a Kereskedő Társulat dísztermében (Felső Kereskedelmi iskola épület) tartott meg. A felszámoló évtársulat kifizetése 26-tól hétfőtől kezdődőleg eszközöltetnek.

— **Már csak rövid ideig tart a Blattner Gyula üveg és porcellán üzletének végkiarúsítása.** Ezen páratlan körülményt a vételre igen kedvező alkalmat ajánljuk olvasóink és a nagyközönség szíves figyelmébe.

— **Feloszlik Mentze Henrik áruháza Piac- és Szent-Anna-utca sarkán.**

— **Feriz** a legjobb cigaretta hüvely. 1000 db. 2 kor. 80 fill. 100 drb. 32 fillér. Pongrácz Géza papirgyári raktárában Debreczen

— **A „Központi Bank”-nál** gyakornok fölvetetik.

Darabantból ellenzéki képviselő.

Bihar tábornok távozni akar mindenáron.

Heves jelenetek Fejérváryval.

— Távirati tudósítás. —

Budapest febr. 23.

Fejérváryék gaz merényletének meg van már az a szenzációs eredménye, hogy Bihar honvédelmi miniszter igen rövid idő alatt elhagyja a miniszteri bársonyszéket.

Erre az elhatározásra Biharnak az adott okot, hogy nem tudja tovább eltűrni azt a hallatlan galádságot, a melyet a kabinetben a nemzet ellen főznek.

Bihar különben az országgyűlésnek katonasággal való feloszlatása alkalmával mondott le a honvédelmi tárczáról és kijelentette, hogy nem viselheti el, hogy Magyarország parlamentjébe szuronyos katonák hatoljanak be.

E miatt heves jelenete és összetűzése volt Biharnak Fejérváryval.

Bihar azt az érdekes kijelentést tette, hogy az esetre, **ha Fejérváry a legrövidebb idő alatt ki nem eszközli felmentését, olyan bojrányt rendez, a melyről egész Európa feg beszélni.**

Bihar eltökélt szándéka, hogy a kabinetből kilép és **radikális ellenzéki programmal képviselőnek** fog fel lépni.

Bihar egy ujságíró előtt azt a kijelentést tette, **hogy Magyarországot csak az önálló magyar hadsereg mentheti meg a gázságoktól.**

A honvédelmi miniszter e nyilatkozata nagy szenzációt keltett. A politikában ezen kívül még az a hír kelt szárnyra, hogy Vörös és Feilitsch vasárnap utaznak Bécsbe, hogy a kereskedelmi szerződések ügyében tárgyaljanak.

Nyíri a királynak visszaadta megbízó levelét, a melyet a darabantok a képviselőház irattárába akarnak elhelyezni. Ebből azonban aligha lesz valami.

Igen érdekes egy belgrádi lapnak, a Politikának az indítványa, a mely arról szól, hogy az esetre, ha a magyar kormány a politikai gyűléseket betiltja, jöjjenek Belgrádba gyűlésezni, a hol tárt karokkal várják és fogadják őket.

Kétségtelen, hogy a kabinetben változások lesznek. Biharon kívül Lukács is távozik és mint hírlik a közoktatási tárcza Láng Lajos egyetemi rektorra száll.

Apponyi, Andrassy és Kossuth ma hosszabb ideig tárgyaltak az eseményekről.

Késő éjjel jelenti tudósítónk, hogy Bihar Ferencz honvédelmi miniszterről forgalomba jött híreket kormányhoz közelálló körökből megczafolják. Az egész konfliktust oda magyarázzák, hogy Bihar nyugdíjba megy.

TÁVIRATOK

Csákit záptojással dobálták.

Ko o s z s á, febr. 23. Itt ma óriási tüntetések voltak. Csáky Zsigmond kormánybiztos látogatásokat tett. Csákyt az utcákon nagy néptömeg kísérte s kövekkel, záptojásokkal dobálta meg. Több záptojás érte a kormánybiztost. Csáky az igazságügyi palotában az ügyésznél tett látogatást. A palotában ott volt Gabányi ügyvédjelölt is, a kit tegnap Csáky a kir. tábláról kivezetett. Mikor Csáky meglátta, revolvert szegzett a mellének:

— Én tisztelem mindenki meggyőződését — mondta, — megkövetelem tehát, hogy engemet ne bántsanak, különben ezzel a revolverrel lövöm le.

A városban az izgatottság igen nagy.

Honvéd kapitány függetlenségi pártban.

Budapest, febr. 23. Fráter Lóránt honvédkapitány, az ismert zeneszerző belépett ma a függetlenségi és 48-as párt kültagjai sorába.

Prielle Kornélia haldoklása.

Budapest, febr. 23. A Nemzeti Színház aggművésznője Prielle Kornelia állapota még mindig válságos. Azt hiszik, hogy igen rövid idő alatt a kasztrófa befog következni.

Rudnay és a tisztviselők.

Budapest, febr. 23. Rudnay Béla Budapest kir. biztosa felhívást intézett a székesfőváros és Pest megye tisztviselőihez. A felhívásban Rudnay maradásra akarja bírni a hivatalnokokat és kijelenti, hogy ő csak a törvényes és hazafias alapon fog az adminisztrációba belefolyni.

Károlyi György nem főkapitány.

Budapest, febr. 23. Azzal a híreszteléssel szemben, hogy Budapest főkapitánya Károlyi György lesz, a „Budapesti Tudósító” azt jelenti, hogy ez nem felel meg a valóságnak.

Elmozdított főszolgabíró.

Makó, febr. 23. Cseresznyés János főispán felfüggesztette Haas Sándor nagy-laki főszolgabírót, mert rendelkezéseit nem fogadatosította.

Visszavont kinevezés.

Budapest, febr. 23. Bud. Tud. jelenti: Tordamegyekormánybiztosául Barbul Lászlót nevezték ki. A kormány a kinevezést ma visszavonta.

A vácozi püspök kitüntetése.

Vác, február 23. A római Pápa a vácozi kanonoknak érseki palladiumot adott. A legfőbb egyházi hatóság eme kegye nem mindennapos.

Betiltott képviselő beszámoló.

Budapest, február 23. Az erószak emberei ugyancsak működnek. Ma ismét több képviselő beszámoló gyűlését tiltották meg. Megtiltották a gyűlés engedélyezését: Czegléden, Nagykanizsán, Sátoraljaujhegyen, Kecskeméten, Magyaránizsán, Hatvanban, Gyergyószentmiklóson és Szabadkán. Érdekes, hogy Szabadkán a főkapitány tiltó intézkedését a városi tanács hoz megfélebbzték. Ez megváltoztatta a kapitányság határozatát és a gyűlést engedélyezte. A főkapitány erről táviratilag jelentést tett a belügyminiszternek, aki valószínűleg betiltja a beszámolót.

Az új nagyvárad püspök.

Nagyvárad, Ma érkezett Nagyváradra Memont bécsi nunczius értesítése, hogy a pápa Fetser Antal apátkanonokot Szmrecsányi Pál dr. előterjesztésére segéd-püspökké kinevezte. Szmrecsányi táviratban gratulált az új püspöknek. Sanremóból, hol gyógykezelés alatt van.

Egylet.

Az „Ivria“ asztaltársaság f. hó 25-én d. u. 5 órakor az ipartestület dísztermében (Simonffy-uteza 1/c. városi bérház.) Jótékonycélú felolvasó estélyt rendez a következő műsorral: 1. Megnyitó beszéd: mondja Krausz József ur. 2. Felolvas - Dr. Goldmann Ármán ur. 3. Hegedű szóló: előadja Kardos Samu ur. 4. A zsidó társadalmi mozgalmakról: beszél Dr. Dömény Lajos ur. 5. Szaval: Steiner Izidor joghallgató ur. 6. Péntek este. Elbeszélés, irta és felolvassa: Fényes Jenő joghallgató ur. 7. Eleázár áriája a „Zsidónőből“: éneklí Brück József ur, zongorán kíséri Fenyő Imre ur.

A csapókereti függetlenségi kör f. hó 17-én tartott táncvigalma alkalmával a jótékonycélra felülfizettek: Szikszay Gyula 20 koronát, id. Boldizsár János, Dávid Mihály, Kiss Albert, Kovács János, Márton Imre és özv. Vass Andrásné, 5-5 koronát, dr. Bacsó Dezső, Fésüs Lajos és Harangi Sándor 4-4 koronát, Lévy Sándor, Nagy Laczi, Szemere Imre és Tóth Sándor (kereskedő) 3-3 koronát, Csomor Gyula, Dicsőfi József, Dr. Kiss Gyula, B. Nagy János, Nyíry István, Püspöky Lajos, Szabó István, Tóth Miklós, Könyves Tóth Sándor, Uri Mihály, dr. Varga Lajos és Váray János 2-2 koronát. N. N. 1 k. 20. fill. Blasch Ferenczné, Keresztury Lajos, Szabó Péter, Tomek Sándor és Tömpe Ferencz 1-1 koronát, Kádár Lajos 50 fillért, Kertész István és K. Kertész Imre 2-2 koronát, összesen 104 k. 70 fill. Ezen szíves adományokért hálas köszönetet mond a rendező bizottság.

A Zion egylet multságán felülfizettek: Hevesi Gyula 3, Dr. Hegedűs Jenő 4, Kohn Lipót 4, Kertész Sándor 3, Liedermann Henrik 3, Lichtschein Mózes 20, Lichtblau Albert 5, Molnár Ernő 2, Markbreiter Lajos 2, Nagy Jakab 6, Rosenber Emil 2, Ranunkel Róza urnő és fia 5, Rosinger Lajos 20, Révész Zsigmond 2, Schvarcz Henrik 2, Dr. Szóllős Dezső 5, Turai Farkas 3, Thiessen Arthur 3, Ungár Albert 2, Ungár Jenő 10, dr. Weisz József 5 kor., Fenyő Sándor 7 kor., Nagy Béla 4 kor., dr. Balkányi Miklós 5 kor., Druce r Mór 6 kor., Hartstein József 4 kor., Ernst Vilmos 5 kor., Katz Jakab 5 kor., Fejér Manó 2 kor., Grossmann és Gross 4 kor., Hochfelder Jakab 10 kor., Blumenstein A. 3 kor., fj. Widder Sámuel 5 kor., Id. Widder

Sámuel 2 kor., Id. Emerich Zsigmond 2 kor., Ifj. Emerich Zsigmond 4 kor., Weisz Hermann 1 kor., Krausz Lázár 2 kor., Gottlieb Dávid 1 kor., Feldmann Gyula 4 kor., N. N. 1 kor., Fohn Dávid 2 kor., Lusztig Károly, Harstein Sámuel 5-5 K. Kurucz Dávid, Lindenfeld Ignác 2-2 koronát, Lövinger Mór 3 kor. Molnár József 4 kor. Rózsa Lajos és Rózsa Ignác 2-2 kor. ifj. Schvarcz Vilmos 14 kor. Schvarcz M. L. és Schvarcz Fülöp 2-2 koronát, Schvarcz Ignác pék 4 koronát, Schvarcz Ármán 2 koronát, Steiner Gyula 3 koronát, Schweitzer József 1 kor. dr. Balázs Bertalan 4 kor. Békés Lajos 3 kor. Darvas Sándor, 4 kor. Erős Jakab 5 kor. Falk Lajos 4 kor. dr. Fejér Ferencz 10 kor. Fischer Adolf 2 kor. Frank Rezső 4 kor. Grósz Nagy Ferencz 8 kor. Halmágyi József 2 kor. Ernst Ede 3 kor. Vorlán Aurél 4 kor. Lusztig Dezső 4 kor. Váradny Ignác 4 kor. Wiener Adolf 3 kor. Stern József 5 kor. Összesen 380 korona.

Közönség köréből.

A „Debreczeni Ujság“ mai száma, a (piacz) vagyis főtér parkirozásával foglalkozik, hát ez nagyon szép dolog lesz, csak hogy a midőn a mérnöki hivatal parokot tervez, s palotákat rajzol, ne feledkezzék meg arról sem, hogy a mint a főtér elhagyja, utcaink, — melyekben már a polgárok szorgalma igen szép házakat emelt — a posvány és undok piszkok tanyája. A kocsik közlekedés csak öt ló által vont szekeren tartható fen — fiakker (na az a mérnöki hír szerint nem is parasztnak való ugy-e bár) oda nem is mehet, ha csak az isteni gondviselés az utat meg nem fagyasztja. Itt ott a 300 évvel ezelőtt készült árkok, piszkos szemét és döglött kutya fészkei, (dehát döglött kutyának árok a helye). Az őszi — tavaszi esőzések alkalmával képződött nagy sár mocsárlázt terjesztve a polgárt gyermekétől, a hiányos vízfolyás miatt összegyűlt víz pedig házatól készül megfosztani.

Böles város atyái. akiket ezer bajtól rettegő nép bizalma széketekbe ültetett, nézzetek szét városotokba s ha már a milliókat megszavaztatok, annak okos, és a város fejlesztésére üdvös felhasználása is a ti tisztetek, mert ha a teher közös, az abból származó kedvezmény is közös.

Hiszen a főtér és egy néhány utcát kivéve a többi városrész évszázadok óta egy állapotban van, csatorna, kövezés ez mind másrendű kérdés, az idegen forgalom szemfényvesztésére a főtér parkirozása a fő.

Persze nincs program — minden ötletszerűen megy — egyes emberek és pártok szája ize szerint.

Semmi forgalom utcaik kövel és csatornával vannak ellátva, az ugynevezett protekciós uteza (más alkalommal azt is megírom, hogy mért) a nagy forgalmu pl. az Erzsébet ut, Pacsirta, Kigyó, Napstb. utcaik. ahol száz meg száz szekér megy el, nyakig érő sárban uszik, — az általános csatornázás kérdése pedig még alszik.

Pedig ha ez elkészül, azt a ház tulajdonos polgárok ismét keserves filléreikkel fogják megfizetni, a vízvezeték használatánál.

Vajon nem lehetne-e a főtéri parkot a főtéri palota tulajdonosok hozzájárulási költségével készíteni?

Na de hagyjuk, hiszen ezer és ezer mondani való lehetne, a minek mind a párt és érdekesoport a szülő anyja — legközelebb erről.

Viktória.

Törvénykezés.

A kőművesek merénylete. Lapunk tegnapi számában részletesen megemlékeztünk arról a nagy verekedésről, melyet hét kőműves segéd a múlt év végén rendezett. Megemlékeztünk arról a nagy bérharczról, mely a múlt év nyarán dühöngött a munkások és munkaadók között és melynek végső jelenete volt, hogy eme hét segéd a Szent-Anna-utozán épülő bábaképezdénél megverte a sztrájtörőket. A verekedők tagadták a reájuk rótt büncselekményt, de a tanu vallomásokból kiderült bűnösségük. Dr. Oláh Miklós törv. bíró tegnap folytatta a tanukihallgatásokat. Délelőtt került a sor a vád és védbeszédre. Miután a vádlottak bűnösségek beigazolást nyert a következőleg ítéltettek el: Tóth János és Csáki Imre 14—14 napi fogházra és 10—10 kor. pénzbüntetésre, Gebei János, Papp János, Nagy Lajos, Lénárt Imre és Balla András kőműves segédek pedig 8—8 napi fogházra és 10—10 kor. pénzbüntetésre. Az ítéletet mind a 7 vádlott megfélebbzte.

Közgazdaság.**Terménytőzsde.**

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése. Budapest, 1906. február 23.

Készáru csendesebb, határidők pár fillérel olcsóbbak.	
1906. októberi buza	16.76.—78
1906. áprillisi buza	16.84.—86
októberi rozs	—
1906. áprillisi rozs	13.66.—68
októberi zab	12.66.—68
1906. áprillisi zab	15.82.—84
1906. májusi tengeri	13.86.—88
1905. júliusi	14.00.—02
1905. aug.	—
szeptemberi	—
1906 szeptemberi repcze	—

Nyiltér.**Divat a selyem!**

Kérjen mintákat tavaszi és nyári ujdonságainkból ruháknak és blousnak.

Habutai, Pompadour, Chiné, Bayé, Voile, Shantung, St. Galler szövés, Mousselin 120 cm. széles, métere K 1.20 fekete, fehér, egyszín vagy tarka színekben.

Csakis jótállás melletti solid selyemszöveteket árulunk, direkt magánosoknak vám-és viteldij-mentesen a lakásba.

Schweizer & Co. Luzern U. 18. (Svájcz.)
1 Selyemszövet-kivitel. — Kir. udv. szállítók.

Köhögés.

A ki ezt meg nem figyeli, vétkezik saját testén!

KAISER mell-caramellai

a 3 hárszával.

Orvosilag kipróbált és ajánlva köhögést, rekedtséget, katharrus, nyálkásodás és gégekatarhus ellen.

4512 közj. hit. bizonyítvány, hogy igaz, amit ígér. Csomagja 20 és 40 fillér Tóth Béla, dr. Róthschnek V. Emil utóda Grósz Nagy Ferencz és Mihalovits gyógyszerházban. Trón Gyula gyógyszerésznél Ujfehértón.

Kandel Jenő

okl. mérnök

elvállal bármilyen földfel-
mérési munkákat elő-
nyös feltételek mellett

Piacz-u. 71. Schvarcz-ház.

Legjobb és legmegbízhatóbb
gazdasági és

kerti magvakat

szállít

Komlóssy Lajos

(előbb Szabó Zsigmond)

magkereskedése

Debreczen, Piacz Hatvan-utca sarok.
Mintázott ajánlatot kívánatra bér-
mentve küld.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Francziabatiszt

minden színben.

**Selymek, Messaline,
Tafft, Calipsó,
Cristaline.**

Készalkalmi ruhák.**Oriási választék.****Meggyőződhet mindenki**

arról, hogy nálam **külsővásártér 10.
szám alatt** áruba bocsájtottam valódi
feketeföldi

préselt anya szénát

métermázsánként frt 2.90 és továbbá
elsőrendű **nom préselt állapotban**

Luczernát

frt 4.— métermázsánként bármilyen
mennyiségben nálamkapható.

Külső vásártér 10.

**1906. Farsangi idényre
ajánljuk**

a legdivatosabb báli kelméinket. 120.
cm. széles fehér és színes francia ba-
tisztozat. **Selymek: Christalin, Radium,
Pongenotte, Tafft-messaline, Lyonaise**
divatos báli színekben.

**Egyes. beosztott, félig kész, himzett-
batiszt és csipkével díszített selyem
ruhák 20 koronától feljebb.** Selyem és
csipke sálak, legyezők, báli keztyűs,
fehér és színes áttört harisnyák, nagy
választékban, olcsó szabott árakban.

Szabó Lajos Fiai

DEBRECZEN, Rózsa-tér.

Vászon, divat és szőnyegáruház.

Megnyilt**az új butor raktár**

Hatvan-u. 2. sz. a.

KAISER SALAMON

heti vagy havi részletfizetésben,
hol legszebb kivitelben kaphatók

fa- és vasbutorok

vászon-, kézműáruk- férfi- női- és
gyermekruhák, szőnyeg-, ágy- és asz-
talterítők, csipke- és szövettüggönyök,
férfi- és női divatkelmek stb. **legelő-
nyösebb havi vagy heti részletekben.**
Készpénzvásárlásnál 15% engedmény.

Polgári Takarékos és Segély Szövetkezet
Piacz-utca 83. sz. a.

Olcsó kölcsönöket ad négy vagy
nyolcz évre utólagos kamatszámolással
is, személyi kezesség, betáblázás és ér-
tékpapir fedezett mellett. **1 betét 20 fillér.**
Új tagok f. évi márczius hó 1-ig mu-
lasztási illeték fizetése nélkül vétetnek fel.

Nyolczéves törlesztéses jelzálogi, va-
lamint személyi hitelre kiadott kölcsö-
neit a közönség meglepően nagy mér-
tékben veszi igénybe.

A kölcsönkamatoknak a heti beté-
tekkel egyszerre s egy összegben lehetővé
tett fizetése, továbbá **az utólagos kamat**
elszámolással **engedélyezett kölcsönök** a
hiteltkereső közönség nagy kényelmére
és előnyére szolgálnak.

Farsangi idényre

divatos batisztok 35 kr. Francia
batiszt 40 kr. Francia selyem
batiszt 50 kr. Fehér és crém szö-
vet 60 kr. Selyem sálak 1.20-tól.
Delinek minden színben 30 kr.
Francia delin 60 kr. Férfi ing
sima és hajtásos 1.20 kr.-tól.
Francia szabásu lábravaló 90
kr.-tól, női, fiu és leány fehér-
nemű, leány ruhácska szövet és
parchettek, kötények minden szín-
ben és minőségben dus választék-
ban. Es itt sok telnem sorolt áruk
tetemesen leszállított árban áru-
sittainak el.

Dospoly János utóda

Főtér, Tisza-palota.

47 kiló volt

Dr. Gera Attila voloszánkai
ur, aki a tüdővészttől eny-
nyire kigyógyult a Castillio
fenyőszörptől és meghízott
a Hypophosphát szörptől.
120 kiló lett.

Tüdőbajok (Hektika)

a légzőszervek idült katarusai ellen, jobb minden hirdetett svin dlinél
az általános ismert „Castillio fenyőszirup”. Enyhíti a köhögést,
megszünteti az éjjeli izzadást, fokozza a beteg étvágyát, megszünteti a
vérköpést. 1 üveg 2 korona 40 fillér. Ehhez való (súlyos esetben)
„Guajacolin” pirulák 1 doboz 4 korona.

Vérszegények, sápkorosnók, kiknek sokat fáj a hátuk közepe, ki-
ki megy belőlük egy kis dolog után a jártányi erő, kiknek rendszeresen
naponként fáj a fejük, lesoványodott gyengék, kik hizni, erősödni ki-
válnak használják az „Syr Hypophosph. Co Kun” neve vértadó
szörpöt 1 üveg 2 korona 40 fillér.

Matild crém, Matild arczenőcs, Matild szappan, arczpor,
szépitőszerek. Kapható **mindenütt.** Főraktár **Török J.** Budapest.
Helyben **Tóth Béla** gyógyszerésznél szemben a Bikával

KUN ISTVÁN, gyógyszerész,

vegyi és cosmetikai készítmények műlaboratoriuma. „Laboratoire cos-
metique Matilde”. (Alapított a hasonnevű párizsi laboratorium min-
tájára 1895-ben Budapesten.)

Hajduszárván, Debreczen mellett, Kossuth-utca.

Direct hozzám intézett 6 koronás postai rendelések bérmentve.

minden kéményt megjavít

Nincs többé szobafüst.

A JOHN-féle kéménytoldó

minden kéményt megjavít.

Kitünő minőség. Olcsó ár.**Kapható Lukács Vilmosnál Hatvan-u. 5.**

Még csak 4 napig. Az üzlet teljes felosztása végett

lehet ezen mélyen leszállított árakban vásárolni.

Mert itt hagyom Debreczent megyek Aradra.

Rumburgi vászon uri nadrágra frt. 3.85 4.45. Teljes vég Király vászon nől fehérneműre vékony szálú frt. 5.80 6.65. Czégem különlegessége 50 rőfös rumburgi minden czélra alkalmas frt. 7.95 9.— Teljes vég szintartó kanavász kitűnő minta frt. 3.90 9.— Teljes vég Schroll kitűnő minőség frt. 4.85. Teljes vég Schroll, jobb minőség frt. 5.25. Teljes vég Schroll, egész finom minőség frt. 6.65. 6 személyes czérna damast étkező teríték abrosz és szallvéta frt. 1.85 2.45. 12 személyes czérna damast étkező teríték abrosz és 12 szallvéta frt. 5.— 6.35. 6 személyes szebbnél szebb czérna damast kávé teríték, abrosz és 6 szallvéta frt. 1.35 1.66. 6 db. czérna damast óriási törülköző frt. 1.44. Selyem klott paplan, vattás frt. 2.95. **Uri fehérneműekre** : R. R. 5 rétü uri gallér darabja 10 kr. Tartós uri ing, sima, divatos 98 kr. D. D. Schiffon uri ing, sima, redős, vagy piké mellű frt. 1.12. R. R. Schiffon uri ing, sima, redős, vagy piké mellű frt. 1.32 R. R. Schiffon díszes háló ing frt. 1.13 Uri eserayó frt. 1.25 Mindenki vegyen nyersselyem elegáns ernyőt, mosí frt. 1.65.

Különös figyelmet érdemel, bámulatos, szép divatos és elegáns ruha blous és costüme szövetek minden elfogadható árért.

Hegedüs Armin Debreczen, Piacz-utca 19., Bika szálloda melletti Ranunkel ház.
Berekezés eladó. Üzlethelyiség kiadó.

Apró hirdetések.

1) szög 40 fillér, azontal minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — **Videki tudakozódásnál tessék válaszholni csatolni.**

Köhögésnél legjobb cukor a Borsy-féle pemetefü cukorka. Kapható Jóna és Jóna drogueria, Budai cukrászda és minden jobb fűszerüzletben.

Vasestergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe fölvetetnek Deák Ferencz-utca 22.

Egy kg. családi kávé 1 frt 20 kr. 1 kg. szép mazsola 36 kr. 1 liter ezerjő bor 36 kr. 1 deka narancs mandarin tea 5 kr. 1 kg. hordós káposzta 12 kr. 1 kg. uradalmi tea vaj 1 frt 20 kr Kertész Miklós fűszer- és csemege üzletében Csapó-utca kenyér-piacz sarok.

Gansin a legjobb cipőtényesítő, chevraux és boxcipő-erém. Kapható mindenütt.

Egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik Schuller Sámuel szoba- és zintestőnél Simonffy-u. 25.

Tejet keresek állandó napi megvételre bármilyen nagy mennyiségben. Czim tejcsarnok Simonffy-utca 59. szám.

Vasestergályozást, vasgályozást, gépjavitást a legolcsóbban vállal Preiszler Mór gépműhelye Debreczen, Deák-Ferencz-utca 22.

Egy pénzbeszedői és két utazó ügynöki állás betöltésére megfelelő óvadék képes emberek felvételnek Schweitzer Testvérek cégénél Debreczen.

Egy szobaseprű 15^{kr.} 1 kg. szilva 16 kr. 1 kg. teasütemény 75 kr. naponta friss vaj kapható Glück Izidor fűszer és csemege üzletében Péterfia-u.

Quedlinburgi és hazai termésű takarmány réyamagvak, plombozott arankamentes luczerna és lóhere, bükköny, csibehur, muhar, óriás tökmag, takarmány- és pázsítfü magvak, czukorezirok, konyhakerti és virágmagvak legolcsóbban — nagyban és kicsinyben Kontsek Géza magkereskedésében. Főüzlet: Kossuth-u. Fióküzlet: Csapó-u.

5 db. István-gözmalmi részvény eladó. Krtekezhetni Piacz-u. 30. Nagy ózsefnél.

Kissebbszerű üzlethelyiség kiadó Kossuth-utca 6. Értekezhetni ugyanott Boros Testvéreknél.

Különbejárata, csinosan butorozott szoba kiadó Széchenyi-u. 27.

Házilag készített boreczet eladó Piacz-utca 42. hátul az emeleten.

Makulatura papir, felvágatlan olesón kapható a kiadóhivatalban.

Nincs többé köszvény!

Ha makacs **csuz, rouma** és mindenféle külső fájdalomtól szabadulni akar, vegyen egy nagy üveg **hires**

király-balzsamot,

melynek kiváló gyógyhatását jeles orvosok is elismerték.

1 nagy üveg 2 korona utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél
DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.
Arany-egyszarvu gyógyszerár.

Nincs többé csuz!

A legfinomabb asztali likőröket,

u. m. Chartreuse-t, Benedictine-t, Curacao-t, Vanille-t stb., legjobban és legutányosabban mindenki maga készíthet

Schrader Gyula likőr-töltéseivel.

Schrader Gyula, Feuerbach-Stuttgartban. Egy töltés elegendő 2^{1/2} liter mennyiségű likőr készítésére. Az egyes töltés ára a kívánt likőr neve szerint **80 fill., 1 kor. 20 fill.** A prospectust bérmentesen megküldi **Maager W. Wien, III/3, am Heumarkt 8, főraktár Ausztria-Magyarország részére.**

9-ik éve már, hogy **Tolnai Dániel**, a ki olcsó árainál, szolid elveinél és dus raktáránál fogva méltán kiérdemelte

a cipő király

elnevezést, a cipővásárló közönség becses bizalmát teljes mértékben bírja, s így cipő beszerzéseknél **saját érdekét védi** mindenki, ha a **cipő király**

TOLNAI DÁNIEL

czizőüzletét felkeresi, mely Piacz-utca 49. sz. a főposta kapujával szemben (Csanak fűszerüzlete szomszédságában) van.

Csak a cégre tessék ügyelni!